

Vətəndə qəribçilik

◆ Qarabağ Azərbaycandır!

"Şuşanı son dəfə 12 yaşında görmüşəm, düz 27 il əvvəl... Amma orada yaşadığım həmin illər həfzəmə, beynimə, qəlbimə həkk olub. Şuşa xatirələrimdə, fikirlərimdə, arzularımdadır. Xəyallerimdə hər zaman doğduğum evə getirəm, məktəbimə baş çəkirəm, oynadığım məhəllələrdə dolaşıram, Cıdır düzündə at çapıram. Ləlzər çəmənlərin ətri hələ də burnumdadır. Cammla, qanımla, ruhumla bağlı olduğum o müqəddəs yer, Qarabağı, Şuşanı unutmam mümkün deyil..."

Qarabağın büllur sarayı

Oğul gərək dolayları
ötüb keçsin,
Düşmənlərə sözün desin,
Dizin-dizin sənə yetsin.
Mən də bunu istəyirəm.
Günahımı yumağ üçün,
Qucağında ölmək üçün,
Daxırxım sənin üçün,
Şuşam mənim...

Bu diyarı Tanrı qüdrətindən
var edib. Bu füsunkar guşada ələ
bir möhtəşəm qəsr ucaldıb ki,
əzəməli tağın dağlardan, sütun-
ları zirvəsində qartalların qiy vur-
duğu sıldırım qayalardan yonulub.
Bürclərində gəmsiz qəmənin tacı
berq vurur. Zümrümalı bulaqlar,
sevginin simvolu Xarı bülbüllər,
zümrüd donlu meşələr, çağlayan

şəlalələr yaradanın yer üzünə ər-
məğanıdır, cənnət bağdır. Bura
Qarabağın büllur sarayı Şuşadır...
O Şuşa ki, hər zaman tarixim-
izin, mədəniyyətimizin, mədəniy-
yətimizin şah taxtında yaşayıb.
Musiqimizin beşiyi, əsrarəngiz
səslər konservatoriyası, poeziya-
mızın inci qatını, qəhrəmanlıq sal-
naməmizin hünər meydanıdır...
Cıdır düzü, İsa bulağı, Turşsu,
Topxana, Gəncə qapısı, Qala di-
vari, Vaqifin, Nəvəvanın, Xan əmi-
nin, Üzeyir bəyin səsi, izi, ruhu
hopmuş 17 məhəllə: Böyük qud-
lar, Kiçik qudlar, Seyidli, Culfalar,
Tezə məhəllə, Hamamqabağı,
Dəmirçilər, Quyuşuq, Xocamircan-
lı, Mamayı, Saatlı, Kəçəli, Mə-
dinli, Çölqala, Hacı Yusifli, Çuxur
məhəllə və Ağadədəli...

Azərbaycan Respublikasının
Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Azər-
baycanlı icmasının sədri Tural
Gəncəliyev "Qarabağ Azərbay-
candır!" rubrikasında doğulduğu
və təəssüf ki, ömrünün çox az,
cəmi 12 ilini keçirdiyi Şuşalı gün-
lərindən danışır. Şuşa qalasının
dolanbac keçidlərində, aşırım-
larında uşaqlıq illərinin iz saldığı
çıxırılara nəzər salır, xatirələrini
vərəqləyir...

Hər daşı bir tarix, salnamə Şuşa

- Düşünürəm ki, Şuşada doğ-
ğulub, onun özünəməxsus ab-
həvasında böyümək bəxtimə yaz-
ılmış ən gözəl yazı idi. Qarabağ
xanı Penahəli xan kimi tarixi
şəxsiyyətin bülbülünü qoyduğu
bu diyarın qoynunda göz açmaq
hər bir şuşalı üçün qürurverici və
şərəfdir. Bu şəhər tarixi, mədəni
arxitekturası, incəsənəti, maddi-
mənəvi irsi, yetişdirdiyi gör-
kəmli şəxsiyyətləri ilə dünya şə-
hərləri içində təkrarolunmaz
yere sahibdir. Sanki buranın təbi-
əti də, insanları da, mühiti də
seçilmişdir...

1992-ci ilə, Şuşanın erməni
qəsbkarları tərəfindən işğalına
qədər mən belə bir zəngin mühit-
də böyüyürdüm. 12 yaş yetkinlik
yaşadım və bu da mənə kifayət qe-
dər imkan verir ki, nə qədər əzab-
lı olsa da, uşaqlığım yada sala,
Şuşa ilə bağlı xatirələrim gözlerim
önündə canlandırma bilim...

Şuşada hara baxırdın, hansı
küçəyə göz yitirdin başdan-baş-
da tarix, salnamə idi. Qəmbər da-
şının qızın küçələrində igidlər
çapdığı qaşqa Qarabağ atlarının
nəlidən çıxan çapaqlı, faytonçu-
ların atları hevesləndirən fit səsi
indi də qulağımda ecazkar musiqi
kimi səslənir.

Axşamlar işdən sonra bütün
çayxanalar aşıb-daşırdı, insanlar
fəlsəfi, tarixi, bedii, mədəni möv-
zularda quşğun müzakirələr edir,
yumur üzərində köklənmiş söh-
bətlər açırdılar. Biz kiçiklər də büt-
ün bu söhbətlərə qucaq asa-asa
böyüyürdük.

Yadımdan çıxmayan anların
bir çoxu da milli-mənəvi dəyərləri-
mizi özündə ehtiva edən Novruz

bayramı ilə bağlı idi. Qaş qaralan-
da bütün küçələr insanların əlle-
rindəki meşəllərin işığı ilə aydınlı-
ğa bürünürdü. Tonqalları ətrafın-
da atılıb düşür, üzərindən tullana-
raq böyüklerin bəyretdikləri xüsusi
sözləri sevincle təkrarlayırdıq...

Şuşanın dağları başı dumanlı

- Əbəs yere deyilmir ki, Qara-
bağ Azərbaycanın konservatori-
yasıdır. Elə bil bütün qarabağlı-
ların genetik kodunda musiqi ilə
meşğul olmaq şifrələnməmişdi. Xü-
susilə də Şuşada ələ bir ailə tapıl-
mazdı ki, orada musiqiçi olmasın.
Nənəmizin evi dəhi Üzeyir
Hacıbəylinin evinə qonşu idi. Ona
gərə də həmişə burada keçirilən
musiqi günlərinə, tədbirlərə, müs-
abiqələrə gedib baxırdım.

Yadımdadır, çox kiçik idim,
çiyimlə ağır tar həvəsle məşhur
tarzən Sadiqcan (Mirzə Sadiq)
küçəsi ilə Şuşa Musiqi məktəbinə
gedirdim. Görkəmli müəllimlərin
tarixi sirlərini öyrənməyə, muğamla-
rımızın dərinliklərini əxz etməyə
çalışırdım.

Musiqi ilə professional şəkil-
də meşğul olurdum, hətta Hacı
Xanmammadov adına müsabiqə-
də birinci yere də layiq görülmüş-
əm. Təəssüf ki, təhsil aldığımda
həmin musiqi məktəbi hazırda
yerlə-yeksan olub... Məktəbin
uçurulmuş şəkillərinə baxanda
çox təsirlənirəm, sanki musiqi
dünyam dağılıb...

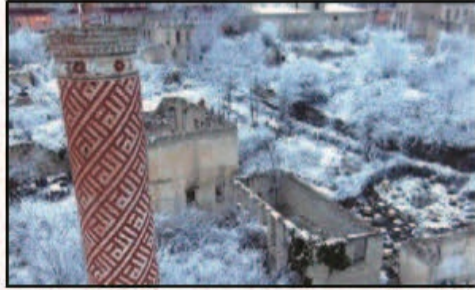
İndi də hərdən tar çalırım, ələ
bil bu alətin tellerinə toxunanda
yenidən Şuşaya, o illərə qaçıdım.
Xalq mahnılarımızı, muğam-
larımızı ifa edirəm, amma "Qara-
bağ şikəstəsi"ni, "Şuşanın dağla-
rı"na ifa etmək mənə gücsə yarar-
dır, Şuşanın dağlarının başı du-
manlı olmasa üreyimi ağrıdır...

Əhməd bəy Ağaoğlu mənim üçün nümunə idi

- Şuşadakı ab-hava, mühit, şə-
rait ələ idi ki, istər-istəməz sən də
bu əhəngin bir parçasına çevrilir-
din. Hər zaman Xurşidbanu Nə-
vəvanın, Sadiqcanın, Üzeyir Hacı-
bəylinin, Bülbülün ev-muzeyləri-
nin qapısı ziyarətçilərin üzünə
açıq olardı. Həmin evlərin əzəmət-
li, xüsusi arxitekturası, tarixi ya-
nından ötür keçən, içərisinə daxil
olan hər bir kəsde ecazkar təsir
buraxırdı. Təsəvvür edin ki, Üzeyir
bəy, Xan qızı Nəvəvanın şəxsi
əşyalarına yaxından baxırdıq, tox-
unurduq, həyatları ilə real tanış
olurduq. Həyatlarında gezişir, qul-
luq etdikləri ağacların kölgəsinə
sığınır, çiçəklərin etrini duyardıq.
Elə hiss edirdik ki, sanki bu da
şəxsiyyətlərinin də ruhu bizlədə...

Oxuduğum məktəb böyük mü-
təfəkkir Əhməd bəy Ağaoğlu adı-
na küçədə yerləşirdi. Böyükleri-
min, müəllimlərimin Əhməd bəy
həyatı barədə danışdıqları mənə
bu şəxsiyyətə dərin hörmət yarat-
mışdı və uşaqlıqdan onu özümə
nümunə götürmüşdüm, ələ fransız
dilinə öyrənmişdim də buna görə
idi. Əhməd bəy Ağaoğlunun şəx-
siyyəti, keçdiyi həyat yolu, Qara-
bağla bağlı müstəsna fəaliyyəti
mənim üçün də bir nümunə idi. O
zaman ziyalı kimi erməni daşnakları-
na qarşı apardığı mübarizə Şuşa
üçün çox mühüm rol oynayıb. Tə-
əssüf ki, o, şuşalı olaraq təkcə in-
tellektual səviyyədə deyil, həm də
ələ silah alaraq erməni daşnak-
larına qarşı mübarizə aparmağa
da məcbur olmuşdu. Bu da erməni
təcavüzünün Azərbaycan xalqına
qarşı nə qədər nifrətə söykən-
diyinin göstəricisidir ki, ziyalı, mü-
təfəkkir, jurnalist bir şəxs qələminin
kənarına qoyub ələ silah alaraq öz
ailesini, şəhərini qorumağa mə-
cbur olub...

Şuşa kiçik yer idi və 20 min
əhəlisinin demək olar ki, hamısı
bir-birini tanıyırdı. Həm də onların
tam ekseriyəti qohum, Pənahəli
xanın törəmələri idi. Mənim də
ana tərəfimin şəcərəsi Qarabağ
xanlarına qədər gedib çıxır. Ana
babam Cəlil bəy Qarabağın bəy
nəslindən tanınmış şəxsiyyət olub.
Anam danışır ki, babası hər zaman
ermənilərin sonradan Şuşaya
gəlib necə yerləşmələrindən
danışırdı. Deymiş ki, ermənilər
kənardan bura gəlib hər zaman
azerbaycanlı xanların, bəylerin ya-
nında işləyib, onların təsərrüfatla-
rına, ailə işlərinə yardımçı istəyir-
mişlər. Bir yamaq kimi Şuşaya öz-
lərini aid etmək üçün hər yola el
atmışlar. Təbii ki, babalarımız
xanlar, bəylər də onların bu xid-
mətinə istifadə edirdilər, amma
iç üzlərindən xəbərsiz idilər. Bu,
ermənilərin düşünülmüş siyasəti
idi ki, o zaman mümkün qədər Qa-
rabağın bütün bölgələrinə müdaxilə
edib məskunlaşsınlar. Hətta buna
baxmayaraq, Şuşada azərbaycanlı-
ların sayı 98-99 faiz idi, sadəcə
1 faiz erməni var idi.

Şuşadan qartal gözü ilə seyr edirdin bütün Qarabağı

- XIX əsrin əvvəllərində tikil-
miş Sadiqcan küçəsindəki ikimər-
tebəli evimiz tarixi bina idi. İkinci
mərtəbəsindən Topxana meşəsi,
Cıdır düzü əlinin içi kimi görü-
nürdü. Təsəvvür edin ki, həmin
eyvanda oturub əsrarəngiz dağ-
ları, meşələri seyr edərsən, xəyala
dalırsan...

Şuşa Qarabağın hündür nöq-
tələrindən birində inşa edilmiş
uncu şəhər idi. Buradan baxanda
ətraf Qarabağın hər yeri aydın gö-
rünürdü. Sanki göy üzündə süzən
qartalın gözüylə baxırdın bütün
Qarabağı...

Şuşanın təbiəti sözlə təsvir
edilə bilməyəcək dərəcədə füsunkar
idi. Saf havası, buz bulaqları,
ləlzər çəmənləri, meşələri, avazı
dağ-daş içlədən bülbülləri, sıldırım-
da məskən tutmuş qartalları ilə
yer üzünün şah əsəri idi...

Xatirələrə baş vuruqca, o
yerləri xatırladıqca qəhərlən-
mək olmur...

Təəssüflər olsun ki, erməni iş-
ğalı nəinki biz azərbaycanlıların
oradan qovulması, etnik tənzimlə-
məyə məruz qalması, eyni zaman-
da floranın, faunanın, tarixi-
mizmin, incəsənətimizin məhv edil-
məsi ilə də faciəvidir.

Ermənilər işğalçılıq siyasəti
hayata keçirərək mədəniyyətimizi,
tariximizi dəyişdirməyə çalışır-
lar. Elə bu yaxınlarda da qədim
Şuşa məscidi fərs məscidi adı al-
tında bir İran şirkəti tərəfindən tə-
mir olundu. Bu, Azərbaycan xalqına,
mədəniyyətinə, tarixinə qarşı
təhqirdir. Bu, tarixi, dini arxitektu-
ra, Azərbaycan xalqının mirası
idi. Axı mən öz uşaqlığımın əksər
hissəsini həmin o məscidin həyət-
ində oynamaqla keçirmişəm...

Təsəvvür edin ki, Azərbaycan
xalqına məxsus dəyər indi bir
fərs nümunəsi kimi təqdim olun-
ur. Bu, dözlükdür. O cümlədən
Şuşada məşhur rus kilsəsi var
idi. Həmin kilsənin də güm-
bəzini dəyişərək erməni kilsəsi
kimi təqdim edirlər. Bu faktların
özü belə erməni fitnesinin əsl
üzünü göstərir.

Qarabağ, Şuşaya yerləşən
bütün ermənilər Azərbaycan dilini
çox yaxşı bilirdilər. Onlar bu vəsi-
tə ilə bizim sıralarımıza asanlıqla
daxil olurdular. Dili bildikləri üçün
tariximizi də, edebiyatımızı da,
mədəniyyətimizi də ögurlayırdılar.
Biz isə onların məkrli siyasətini
başda düşürdük. Tarixən bizim
sehvimiz o olub ki, ermənilərin dil-
ini öyrənməmişik. Əgər dillərini
bilseydik, qəsbkar, işğalçı, özü-
nünküləşdirmə fəaliyyətlərinə qar-
şı mübarizə aparmaq asan olardı.

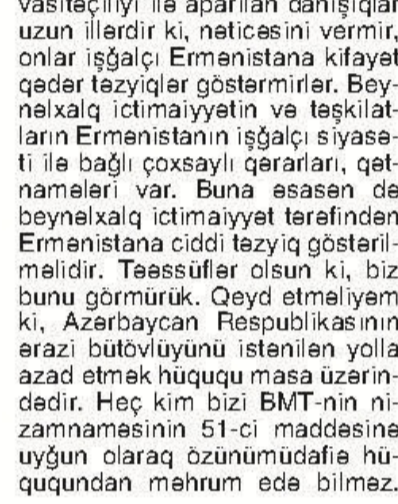
Elə buna görə də hazırda ic-
mamızın nəzdində erməni dili

kursu fəaliyyət göstərir. Mən də
bu dili öyrənməyə çalışıram.
Düşmənimizin məkrli niyyətlər-
indən ağah olmaq üçün bu çox
mühümdür.

Tezliklə öz yurdumuza qayıtmaq istəyirik

- Biz münəşirənin tənzimlə-
məsinə sülh yolunun tərəfdarı-
yıq. Ölkəmizin ali rəhbərliyi də
defələrlə bəyan edib ki, Azər-
baycan Respublikasının ərazi bütövlü-
yü, suverenliyi bərpa olunacaq.
Məhz danışıqların sülh yolu ilə
davam etdirilməsi çox mühüm
əhəmiyyət kəsb edir. Bəli, nə qe-
dər ki, münəşirənin sülh yolu ilə
tənzimlənməsi istiqamətində dan-
ışıqların aparılmasının potensialı
tükenməyib, ümid edirik ki, mə-
sələ bu yolla həll olunacaq. Am-
ma təəssüflər olsun ki, ATƏT-in
Minsk qrupunun həmsədrlərinin
vasitəçiliyi ilə aparılan danışıqlar
uzun illərdir ki, nəticəsini vermirlər,
onlar işğalçı Ermənistanla kifayət
qədər təzyiqlər göstərirlər. Beynəlxalq
ictimaiyyətin və təşkilatların
Ermənistanın işğalçı siyasəti
ilə bağlı çoxsaylı qərarları, qə-
namələri var. Buna əsasən də
beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən
Ermənistanla ciddi təzyiq göstəril-
məlidir. Təəssüflər olsun ki, biz
bunu görmürük. Qeyd etməliyəm
ki, Azərbaycan Respublikasının
ərazi bütövlüyünü istənilən yolla
azad etmək hüququ masa üzərində-
dir. Heç kim bizi BMT-nin ni-
zamnaməsinin 51-ci maddəsinə
uyğun olaraq özünümüdafie hü-
ququndan məhrum edə bilməz.

Ona görə də Ermənistan tərəfi
bunu tezliklə başa düşməlidir ki,
işğalçı siyasətləri onların özlərini
uçuruma aparır.

Biz artıq bu il ərzində iki dəfə
ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr-
ləri ilə görüşmüşük. Onlar
Azərbaycan Respublikasının su-
verenliyini, ərazi bütövlüyünü tə-
nəbirirlər. Yeni Azərbaycan Res-
publikasının ərazi bütövlüyü mə-
sələsi heç kim tərəfindən mübahisə
və sual doğurmur. Sadəcə olaraq
burada əsas məsələ işğalçı
Ermənistanın beynəlxalq hüquq
norma və prinsiplərinə uyğun
olaraq sülhə məcbur edilməsidir
ki, biz də beynəlxalq ictimaiyyət-
dən bunu görmürük. Ona görə də
daim onlarla görüşürük, verdiyimiz
bəyanatlarda tezliklə öz
torpağımıza qayıtmaq, günü sa-
bah torpağımıza yerləşmək istədi-
yimizə bəyan edirik. Əsas insan
hüquq və ədalət prinsiplərindən məh-
rum olduğumuzu və bu məsələyə
ciddi yanaşmalarını xahiş və tələb
edirik. Amma göründüyü kimi,
dünyada mövcud olan ikkili stan-
dartlar, bəzi ölkələrin və siyasi xadim-
lərin, xarici ölkələrdə olan bəzi
ekspertlərin, politoloqların erməni
yalanlarının təsiri altına düşməsi
engeller yaradır.

Uğurlu siyasət nəticəsində Ermənistan küncə sıxışdırılıb

- Bütün bunlarla yanaşı, bu ya-
xınlarda ölkəmizdə Qoşulmama
Hərəkatının Zirvə toplantısı keçir-
ildi. Orada da Ermənistan 120
dövlət tərəfindən işğalçı olaraq
tənqid edildi. Artıq beynəlxalq hüquq,
haqq-ədəlet ölkəmizin tərəfində-
dir. Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti İlham Əliyevin "Val-
day"da və Aşqabadda etdiyi çıxış-
lar da onu göstərir ki, Ermənistan
çıxılmaz vəziyyətdədir.

Həmçinin bu yaxınlarda Böyük
Britaniyanın məşhur BBC teleka-
nalında Ermənistan xarici işlər
naziri Zöhrab Mnatsakanyanın iş-
ğalı uşağ səviyyəsində əsaslan-
dırmağa çalışması onun göstərici-
sidir ki, Ermənistanın düşüdüğü
vəziyyət çox acınacaqdır. Onlar

çətin durumdadırlar və Azər-
baycan Respublikası tərəfindən apa-
rılan uğurlu siyasət nəticəsində
dünya ictimaiyyəti tərəfindən künc-
cə sıxışdırılıblar.

Hazırda da danışıqlar davam
etdirilir. Hərbi əməliyyatlar hələ
ki dayandırılıb. Bununla belə biz in-
formasiya müharibəsində fəal iş-
tirik edirik. Ermənilərin işğal olun-
ması ilə bağlı bütün imkanları se-
fərbər edirik. Həmçinin erməni-
lərin ağı yalanlarının, saxta iddiaları-
nın qarşısını almaq üçün bütün
Azərbaycan xalqı daim hazır və
səfərbər olmalıdır. Hərbi yolla ol-
sa belə işğal olunan ərazilərimizi
azad etməyə hazır olmalıyıq. Ye-
nə də deyirəm, buna baxmayaraq
münəşirənin sülh yolu ilə həlli da-
ha məqsəduşundur. Amma
düşmənin tərəfi bunu başa düşmür-
sə, məcburu ki, beynəlxalq hü-
quq və normalarla tanınan hüqu-
qumuzu reallaşdırırıq.

Azərbaycan Ordusu dünyanın
50 ən güclü ordusunun sırasında-
dır. Ordumuz vətənimizi işğalçı-
lardan azad etmək qüdrətindədir.

Bir daha Şuşaya qayıtmaq istəyirik

- 1992-ci il Şuşanın işğalı ərə-
fəsində vəziyyət çox gərgin idi.
Ermənilər müstəmadilərarə şəhə-
ri, yollarda hərəkət edən nəqliyyat
atəşə tuturdular. Artıq şəhər
de qalma təhlükəli idi. Buna görə
də valideynlərimiz mənə və ki-
çik qardaşlarımı Şuşanın Ermə-
nistandan tərəfindən işğal olunmasın-
dan bir-iki həftə əvvəl Bakıdakı
qohumlarımızın evinə yola saldılar.
Dedilər ki, vəziyyət düzəldən-
dən, ara sakitləşəndən sonra qa-
yıdacağıq. Heç kəs inanmırdı ki,
Şuşa işğal olunar və biz bir da-
ha Şuşaya qayıda bilərik...

Anamla atam isə son günə
qədər, 1992-ci il mayın 8-nə qe-
dər Şuşada qaldılar. Atam Babayev
Gəncəliyev Şuşa özünümüdafie
batalyonunun komandanı idi.
Onlar son ana qədər döyüşə-dö-
yüşə şəhəri tərk etməyə məcbur
qalmışdılar.

O zaman mənim 12 yaşım var
idi. Hər gün Şuşayla telefon əla-
qəsi saxlayırdıq, valideynlərimizlə
danışırdıq. O zaman Şuşada Vaqif
Cəfərov küçəsindəki 5 mərtəbə-
li binada yaşayırdıq. Şəhərin
işğalına bir neçə gün qalmış er-
mənilər həmin binanın yuxarı
mərtəbələrini qrad atəşi ilə dağıt-
mışdılar. Biz mayın 4-5-i anamla
danışanda o, heyecanlı idi, ağla-
yırdı. Deyirdi ki, vəziyyət çox ger-
gin, həyatımız təhlükədədir, ermə-
nilər hər gün atəş açırlar...

Çox çətin günlər idi... İndi-
nin özündə belə o anlara qayı-
danda yenidən həmin hissləri
keçirirəm...

Təəssüf ki, artıq 27 ildir öz tor-
paqlarımızdan uzaq düşmüşük,
amma yənə də umidlərimizi itir-
mirik. Qarabağ İcması olaraq hər
gün apardığımız fəaliyyət, çıxışla-
rımız, bəyanatlarımız da məhz bu
istiqamətdədir ki, tezliklə Şuşaya,
Qarabağa qovuşaq. Bizim qarşı-
dakı planlarımızda həyatımızın
qalan hissəsini Bakıda və ya
Azərbaycanın digər bölgələrində
axıra qədər yaşamaq yoxdur. Şuşa-
dan çıxan hazırkı nəsil ki var,
artıq kifayət qədər yaşa dolub,
mən özüm 12 yaşında Şuşadan
qovulmuşam və hazırda 39 yaşım
var. Ona görə çalışmalıyıq ki, bu
münəşirə mehz bizim nəslimizin
olduğu zamanda həll olunsun. Cə-
nab Prezident də məhz bütün
səylərini buna səfərbər edib.

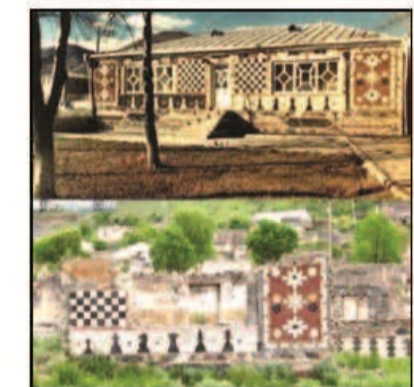

Şuşada yaşayan bəzi erməni-
lər var idi ki, azərbaycanlılarla bir-
gə yaşayışa etiraz etmirdilər. Ha-
zırda isə erməni cəmiyyəti daha
çox radikallaşıb. Onların 1992-
1993-cü ildən sonra doğulan
uşaqları azərbaycanlıları qəbul et-
mək istəmirlər. Yalançı erməni
uydurmaları ilə onların bəyinlərini
doldurublar. Bu da ermənilərin nə
qədər faşizm ideologiyasına əsas-
ında böyüdülməsindən, maarifləndirilməsindən bariz göstəricisidir.
Təəssüf ki, Ermənistan qeyri-kon-
struktivdir, işğalçılıq, üstəgəl,
genclərini də o səpkidə böyüdür.

Yaddan çıxılmaz Qarabağ...

- Qarabağ uğrunda son nəfəsi-
mizə kimi mübarizə aparırıq, apa-
racağıq. Qarabağ heç zaman yad-
dan çıxılmaz... Ermənistanın düş-
üdüğü iqtisadi vəziyyət, siyasi iz-
olunması ona doğru aparır ki,
işğalçı özü yalvaracaq ki, Azər-
baycan əhəlişi Qarabağa qayıtsın
və onları düşükləri siyasi-iqtisadi
izolasiyadan qurtarsın.

Şuşanı, Laçını, Kəlbəcəri, Ağ-
damı, Cəbrayılı, Füzulini, Zəngilanı,
Qubadlıyı, bütün Qarabağı

mütləq qaytaracağıq. Sülh yolu ilə
və eger alınmazsa, qüdrətli ordu-
muzun şücaəti sayəsində... O gün
uzaqda deyil, əzəli torpaqlarımız-
za, Vətənimiz Qarabağa qovuş-
mağımız an məsələsidir...

Şuşa qalasının iki giriş qapısı
var: biri Gəncə, digəri isə İrevan
qapısı. Ən böyük arzum Azər-
baycanın ay-ulduzu üçrəngli bayrağı-
nı Gəncə qapısından asmaqdır.
Əminəm ki, bu arzum tezliklə hə-
yata keçəcək və azərbaycanlılar
Şuşaya Gəncə qapısından daxil
olub, üzü İrevan qapısına sarı yü-
rüş edəcəklər...

Dillərində zəfər nəğməsi, əlle-
rində vətən güllərindən hörlmüş
çələnglər...

Qarabağ səbrimizin tükəndiyi an

Yuxularımızın qonağı, həsrəti-
mizin ünvanı, nisgilmizin qayna-
ğı Şuşa...

Şuşa könlümüzün qubarı, Qa-
rabağ səbrimizin tükəndiyi an...
Şikəstəmizin fəğanı, bülbüllə-
rin an-nəlisi...

27 ildir qulağlarımızda səslənən
feryad, haray, çağırış, Şuşam...

Dünya var olduqca bizimsən,
könlümüzdəsən, ruhumuzdasən...
Kimlər boy atmayıb köksün-
dən?! Torpağın, suyun, havanın
qidalanan hər bir övladın igid, cə-
sur, qorxmaz, vətənpərvərdir.
Sən Qacar zülmünü də dıza gətir-
mişən, 1905-ci il erməni daşnak-
larının əzginliyini da susdumun-
san. Bu da sənə növbəti sınağın-
dır. Amma Pənahəli xanın, Meh-
diqulu xanın, Xurşidbanu Nəvəva-
nın və daha minlərlə igid vətən
övladının uğurlu olduğu bu müqə-
ddəs torpaqda hiyləgər, məkrli, iş-
ğalçı erməni at oynada bilməz!
Bu hünər onda yoxdur və heç za-
man da olmayıb...

Fitnəkar özü də yaxşı bilir ki,
Qarabağ Azərbaycandır!

Sən hər gördə tanımaq olmur, a Şuşam,
İddia bir qərinə cavanlaşsən.
Sən cavan hüsninə qoca dağıtın,
Mehriban şahənim, çox yaşarsan...

Yasəmən MUSAJEVA,
"Azərbaycan"